Архівний № 256
Опис № 20
Фонд № Р-7641
ДЕРЖАРХІВ
Сумської області

Управління СБУ
по Сумській області

Фильтрационное

ДЕЛО № 659

Гайдай
Прасковья
Петровна

Начато 13 июля 1945 г
Окончено 13 мая 1955 г

На 5 листах

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 20
Архівний № 256

ьше, ніж від засто-
заходів боротьби.
ефективності, ще
витрат праці.
колгоспи України,
так успішно і в
о провели боротьбу
не тільки ніде не
ний до цього року
але було захище-
д пошкоджень ли-
відкладання яєць

було таких хоро-
41 році. У мене
впевненість, що,
як основний засіб
ом, можна назвати
з'явленню цього
довгоносик, як
й весь час під
нен був зійти з

а німецької ко-
и перервала мир-
тя, але й не дала
м скористатися з
еної праці. Ні-
залили Україну
й, розграбували і
госпи, забур'яни-

гарників поля були забур'янені. Довгоносик дістав можливість розселитися і розмножився не тільки на бурячищах, а на всіх полях, де розмножилися бур'яни, що є його поживою.

Тому мені здається, що в цьому році колгоспи й радгоспи України, проводячи підготовку до боротьби з довгоносиком, обов'язково повинні мати на увазі цю поширеність шкідника по всіх полях. Тому не виключена можливість, що головні зусилля колгоспам доведеться докласти до боротьби з літнім, а не з пішим жуком. Раніше, як відомо, боротьба зосереджувалась на старих бурячищах, де були сконцентровані майже всі жуки. На цих полях в 1941 році в основному були використані й кури. Вони знищували пішіх жуків в міру їх виходу з грунту, а також літних жуків, що перелітають на приманні посіви цукрових буряків, які знаходяться тут же. По нових плантаціях, тобто по сходах буряків, курей проганяли далеко не по всіх колгоспах. В багатьох випадках в цьому не було потреби, жуків недопускали до перельоту, знищували їх курями в місцях зимівлі. Тепер жук розкиданий майже по всіх полях і пустирях. Всі ці площі важко і навіть неможливо знешкодити за допомогою курей настільки, щоб в міру виходу жуків з грунту вони знищувались.

без пошкодження личинками, що є немаловажним фактором підвищення врожайності.

У цій статті я не говоритиму про ловчі канави, а також про інші заходи, корисність яких відома віддавна.

Вважаю за необхідне звернути тут увагу тільки на систему заходів, у якій використання курей є головним засобом боротьби з буряковим довгоносиком.

В цьому році велику роль повинні відіграти добрі, якомога більш ранні приманні посіви, по одному—два гектари в кожному бурякосійному колгоспі. Приманні посіви треба розміщувати на старих бурячищах, де найбільше жуків. Мета цих посівів—концентрувати пішіх, а головне — літніх жуків. Завдання куровода — шляхом щоденного багаторазового прогону стада курей по приманному посіву—знищувати жуків, зберігаючи сходи цих буряків для дальшої приманки.

В 1945 році не можна спізнюватися з посівами цукрових буряків. Потрібно вжити всіх заходів до своєчасного проведення сівби, не ставлячи строки її проведення в залежність від темпів і ходу сівби ранніх зернових хлібів. Під час весняного передпосівного обробітку полів під посів буряків необхідно, щоб кури

крайових смугах плантацій, можуть і повинні врятувати буряки навіть при наявності літнього жука. Щоб успішно боротися з літнім жуком, необхідно мати поблизу плантацій достатню кількість курей. Як тільки в денні години жуки почнуть падати по краях плантації та поблизу плантації, в ці місця необхідно одразу ж переводити стада курей, щоб не давати жукам розлітатися і розповзатися по всій плантації. Необхідно, щоб на кожний гектар посівів буряків припадало не менше 8—10 курей. Краще, звичайно, більше. Кожну сотню курей потрібно доручити навченому куроводові, що добре знає свою справу. Треба виявити тих колгоспників, які набули досвіду в цій справі навесні 1941 року, допомогти їм навчити інших. Само собою зрозуміло, що необхідно тепер же виготовити пересувні курячі будиночки, заздалегідь зібрати та підготувати стада курей. Всі ці, як і інші питання організаційного порядку, потрібно своєчасно розробити і втілити в життя.

На цьому зараз і потрібно зосередити увагу працівників земельних органів, агрономів та людей науки, покликаних подавати допомогу колгоспам і радгоспам бурякосійних районів у захисті буряків від довгоносика.

(«Правда» за 12 березня).

само, як і зброя, щоб переможно завершити розгром гітлерівської Німеччини.

Величезне державне значення весняної сівби визначає ті серйозні і відповідальні вимоги, що стоять перед партійними, радянськими і комсомольськими організаціями села. Найважливіший їх обов'язок — по-більшовицькому завершити підготовку і проведення сівби, домогтися безумовного виконання встановлених державою планів.

У сільських комуністів і комсомольців є випробувана і могутня зброя, яка допоможе їм і на цей раз успішно впоратися з бойовим завданням партії та уряду. Це — політична робота в масах. Про роль цієї зброї в боротьбі за дальше піднесення сільського господарства ще раз нагадує ЦК ВКП(б) у своїй постанові «Про масово-політичну роботу на селі у зв'язку з підготовкою до весняної сівби 1945 року».

Перш за все необхідно, щоб кожен колгоспник добре зрозумів виняткове державне значення своєї праці, усвідомлював, що саме зараз вирішується доля майбутнього врожаю, від якого, в свою чергу, залежить забезпечення Червоної Армії і країни хлібом і продовольством, а промисловості — сировиною. Треба, щоб кожний колгоспник пам'ятав, що трудовий наступ на колгоспних ланах — це той же наступ на ворога, відчував тісний

МТС, спеціалісти сільського господарства Радянської України повинні усвідомлювати і те, що наша республіка посідає одне з провідних місць у забезпеченні Червоної Армії і промисловості всієї країни продовольством і сировиною.

Отже, завдання сільських комуністів і комсомольців, пропагандистів і агітаторів — переконливим, гарячим, правдивим більшовицьким словом донести все це до свідомості колгоспників, розпалити в них прагнення з честю виконати свій патріотичний обов'язок перед Батьківщиною.

У колгоспах, радгоспах і МТС нашої республіки все ширше розгортається соціалістичне змагання на кращу підготовку і проведення весняних польових робіт. В більшості областей і районів відбулися наради передовиків сільського господарства. Учасники зльотів зобов'язалися зустріти весну в повній бойовій готовності, провести польові роботи по-фронтовому.

Соціалістичне змагання — вирішальний засіб боротьби за врожай перемоги. Але було б помилкою обмежитись проведенням нарад, заспокоїтись на тому, що обов'язання взято. Треба, щоб осторонь змагання не стояв жоден колгосп, жоден колгоспник, щоб про взяті зобов'язання знав кожний трудівник колгоспного села і самовідданою працею брав участь у їх здійсненні.

В Станично-Луганському районі Ворошиді**яльність агітаторів. Вони мають виступити заспівачами й організаторами міжколгоспного і внутріколгоспного змагання. Обов'язок колгоспного агітатора — розповісти всім колгоспникам про взяті зобов'язання, збудити в кожному з них почуття відповідальності перед країною, як за свою роботу, так і за успіхи колгоспу в цілому.**

ЦК ВКП(б) рекомендує провести по всіх колгоспах, радгоспах та МТС збори колгоспників і робітників з доповідями керівних партійних і радянських працівників про поточний момент Вітчизняної війни і завдання трудящих в підготовці до весняної сівби. Скрізь таким зборам має передувати серйозна, всебічна підготовка; щоб на зборах було всебічно і поділовому обговорено стан справ у колгоспі в цілому і по кожній окремій ланці, бригаді; щоб після зборів кожен колгоспник знав своє місце в трудовому строю і свої обов'язки бійця посівного фронту.

Сільські партійні і комсомольські організації здебільшого ще малочисельні. Тим важливіше перевірити зараз, як розставлено партійні і комсомольські сили. Місце комуніста і комсомольця — на передових, вирішальних ділянках посівної.

Годі сподіватися, що всю велику політичну роботу, яка потрібна зараз на

ни в кожном
Треба тільки
знали цих лю
ливо залучали
ного життя.

Обов'язки агітатора
ні й багатогранні. До
рівництво змаганням,
мація, і поширення д
і агротехнічна пропаг
культурного дозвілля.
ючи часу, підготувати
рів, забезпечити всебіч

Особливого значен
політична робота серед
Адже саме від молоді
ликій мірі темпи сівб
робіт, рівень трудової
дуктивність праці. Ко
сільські комсомольці,
організацій, очолили
гання серед молодих

Весняна сівба —
партійних організацій;
їх боєздатності, їх умі
народні на виконання
ких завдань. Використ
тужність зброю більш
зміцнюючи свої зв'яз
ські комуністи й ко
складуть цей іспит і
виконають свій більш
перед фронтом, перед

X. 2

Протокол допроса

1945 г. Июля „13" дня. Я, Оперуполномоченный Смеловского РОНКТБ ст. лейтен. г/б Бимба Сумской области

Допросил в качестве возвратившегося с Германии.

ст. 89 УК УССР за дачу ложных показаний от ответственности предупрежд н Гайдай

1. Фамилия, имя и отчество Гайдай Прасковья Петровна
2. Год рождения 1923 3. Место рождения с. Протасовка Смеловск. р-н
4. Адрес с. Протасовка Смел. р-н 5. Партийность б. чл. ВЛКСМ
6. Национальность украинка 7. Образование окончила семилетку
8. Професия не имеет 9. Род занятий работает в колхозе „Жовтень" - учетчиком 1 бригады
10. Соц-происхождение из кр-н бедняков 11. Соц-положение колхозница
12. Когда и при каких обстоятельствах попал на территорию воюющих с СССР стран, где был и в качестве кого работал в 1942 г насильно угнана в Германию, прожив. г. Эркнер, работала тарикоподшипников. завод - рабоч.
13. Через какую границу прибыл в СССР и где проходил фильтрацию через Польшу фильтрация
14. Судимость ими не проходила со слов не судима.

Вопрос: Где вы проживали до Отечественной войны и чем занимались.

Ответ: До Отечественной войны 1941 г. проживала в с. Протасовке, работала в колхозе „Жовтень" пом. счетовода.

Вопрос: В период немецкой оккупации где вы проживали и чем занимались.

Ответ: Проживала в с. Протасовке, работала в общине пом. счетовода.

Вопрос: Состав вашей семьи и где они находились в период немецкой оккупации и чем занимались.

Ответ: Мои родственники проживали в период немецкой оккупации в с. Протасовке
Мать - Гайдай Анна Тарасовна работала в общине на разных работах, сейчас в колхозе
Отец - Гайдай Петр Матвеевич - работал в общине на разных работах.
Сестра - Гайдай Нина Петровна - работала в общине на разных работах, сейчас учительница.
Сестра - Гадай Лида Петровна - 7 лет, иждевенка

Вопрос: Кто из ваших родных находится в Германии.

Ответ: В Германии в настоящее время на-

Гайдай

ходится мой отец - Гайдай Петр Матвеевич, угнан в 1943 году, и больше никого из моих родных нет в Германии.

Вопрос: Вы как комсомолка, в период немецкой оккупации, являлись на регистрацию в немецкие органы

Ответ: На регистрацию как комсомолка в период немецкой оккупации я никуда не являлась.

Вопрос: Где ваш комсомольский билет

Ответ: Комсомольский билет у меня имеется на руках, он был спрятан, а по приезде я его отнято нашла.

Вопрос: Кем вы освобождены из немецкого рабства

Ответ: 22 апреля 1945 г. Я освобождена из немецкого рабства, и сразу с военными доехала до г. Минска, через Польскую границу и г. Брест, ни где никем не допрашивалась при было домой 13/V-45 г.

Вопрос: Зачем вы посещали разведывательные органы в Германии.

Ответ: Никаких ни разведывательных органов немецких ни карательных, я никогда в Германии не посещала и не вызывалась ими

Вопрос: Кому и какие обязательства вы давали в Германии.

Ответ: Ни в Германии ни в пути следования домой Я никому недавала никаких обязательств.

Вопрос: Вы замуже в Германии выходили или нет.

Ответ: Я замуже в Германии не выходила но имею ребенка рожденного в Германии в 1943 г. от односельчанина Ласкавого Ивана Ивановича он сейчас в Красной Армии.

Больше показать ничего не имею

Протокол допроса мне прочитан, показания с моих слов записаны верно, в чем и расписываюсь.

Гайдай

Допросил: Оперуполномоченный Смоловского Ронкт Г
ст. Лейтенант г/б [подпись] /Билибов/

3 2

Справка

Дана Гайдай Парасковья Петровна по учетам Висловского ВО НКГБ не проходит.

Начвонкгб
Капитан (Крысьев).

18/VII 45 г.

279	"	28	Відпущ. Корчаці [illegible] по р-ку ч. 28 черен[illegible]
280	25	89	Одерж. від Чорнишо[illegible] терм. 25/X 27к 42к; повернуто % за [illegible]
281	"	90	Одерж. від Сабоо[illegible]
282	"	91	" " Федоров[illegible]
283	"	92	" " Кривокоди[illegible]
284	"	93	" " Сироти і[illegible]
285	"	94	" " Черюги П[illegible]

Справка.

4 3

Ерка Гайдай Парасковея Петровна по учетам Смелов-ского РОНКВД не проходит

Нач. Смеловского РОНКВД

ст. лит милиции [illegible]

Заключение

1945 г. Июля 17 дня, с. Смелое, Сумской обл. Я, оперуполномоченный Смеловского РОНКТБ ст. Лейтенант госбезопасности Билиба рассматрев материалы на реапатрированную Гайдай Прасковью Петровну 1923 г. рожд. урож. и жит. с. Протасовка, Смеловского р-на, б. ч. м. ВЛКСМ, укр., окончила Семилетку, работает в колхозе „Жовтень" учетчиком 1-й бригады, из к-в и бедняков,

Нашел:

Что Гайдай П.П. проживая на оккупированной немцами территории, работала счетоводом общины, в 1942 г. насильно угнана в Германию, проживала в г. Эркнер, работала на шарикоподшипниковом заводе рабочей.

В процессе проверки принадлежность к агентуре [illegible] и о/с деятельности не установлено, на учете в Смеловском РОНКТБ а/с элемента не состоит.

Полагал бы

Гайдай П.П. считать проверенной и материалы направить в 1 спецотдел УНКВД Сум. обл. для взятия на общесправочный учет.

Член Район. проверочной комиссии
оперуполномоч. Смеловского РОНКТБ
ст. лейтен. г/б /Билиба/

Председатель Районной Проверочной Комиссии
нач. Смеловского РОНКВД
ст. лейтен. милиции /Эткинд/

Архивное 659

пересмотрено в соответствии с приказом КГБ при СМ СССР № 00750 и оставлено для дальнейшего хранения в архиве в фонде секретного дело производства, со снятием с оперативно-справочного учета проходящего лица.

Пересмотрел

К-н (Рашченко)

Согласен:

Нач. 2 отд. УКГБ при СМ УССР по Сумской обл.

В. Пирский

пад-к (Кезиков)

55

1. Фам. ГАЙДАЙ

2. Имя Прасковья.

3. Отч. ПЕТРОВНА.

4. Год рожд. 1923. 5. Место рожд. с. Проіасовка Смеловск. р-н. Сумской обл.

6. Адрес по месту рожд.

7. Проф. (спец.) не имеет

8. Место работы, должн.

9, Парт. б/п 10. Нац. укр. 11. Гражд. ССС

12. Арестован с 1943 г. 195 по 1945 г. 13. Характер преступления работала в Германии.

14. Ст. ст. уже разных 15. Карточка заполнена

указать назван. тюрьмы, КПЗ, лагеря, колонии

195 г.

Карточку проверил нач. отделения

фамилия составив. карточку

Орган Фельтроч. кем арестован

дело 6

без сокращений

Отдел Смеловск.

№№ дел 1 ромвд

Сл.

Арх. 659

Сл.

Арх.

Дакто

Форм

сын (95)
Нг-250

Нг-399
(93г)

Указательный палец правой руки

Кем осужден компр. материалов не

Когда ..... сто[illegible]влено, срок ..... лет .....

Начало срока ..... конец срока .....

Форма № 1

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

У даній справі пронумеровано 6 аркушів

(шість)

"11" 09 2026 р.

Посада пров. арх. [illegible]

Підпис [illegible]

Арт. 1-С-3803-1